

CERRAHİ HASTALARDA ÖZEL BESLENME VE DİYET YÖNETİMİ

Editörler

Ender ANILIR

Can ÖZLÜ

© Copyright 2019

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-258-663-1

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kitap Adı

Cerrahi Hastalarda Özel
Beslenme ve Diyet Yönetimi

Yayıncı Sertifika No

25465

Editörler

Ender ANLIR
Can ÖZLÜ

Baskı ve Cilt

Özyurt Matbaacılık

Bisac Code

MED045000

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

DOI

10.37609/akya.1087

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. *Akademisyen Kitabevi* ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşurmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. *Akademisyen Kitabevi* ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve cihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturması, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özel-leştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Bu eserimizde; cerrahi branşlardaki hastalardan yola çıkılarak multidisipliner yaklaşım ile olası beslenme senaryoları ve güncel beslenme tedavisi yöntemleri ele alınmaktadır.

Hastanın beslenme durumu tüm fonksiyonlarını etkilediği için çok önemlidir. Beslenme destek tedavisi ile ameliyat öncesi hastaların beslenmelerinin planlanması ameliyat sonrası iyileşmeyi hızlandırmaktadır. Bu yüzden nütrisyon eğitimi ve bilincinin hastaya gerektiği gibi ve yeterince verilmesi de tedavi sürecinin içinde gerçekleşmelidir. Kitabımızda hastanın tedavi süreci ile ilişkili olan tüm sağlık profesyonellerinin bu konuda yeterli bilgi donanımına sahip olması gerektiğine dikkat çekilmek istenmiştir.

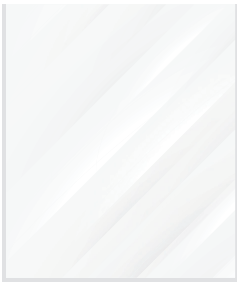
Yazarların tamamının farklı branşlardan oluştuğu multidisipliner eserimizde; öncelikle meslektaşımız olma yolunda ilerleyen tıp fakültesi öğrencileri, değerli meslektaşlarımız ve tüm sağlık profesyonelleri için güncel, bilimsel, geniş içerikli ve kalıcı bir eser ortaya koymayı amaçladık. İçeriğindeki genişliğin artması, yazılı kaynakların pratik kullanıma uygun yazılmasının önemini ortaya çıkarmaktadır. Bu amaçla yazarları uzman hekimlerden oluşturulan ve okuyucularının da uzman hekim olması hedeflenen kitabımızda, bilim dili olarak Türkçe'nin yalın olarak kullanılması, güncel kaynakların bilimin ışığında ele alınması, konu için dönüm noktası olan yayınların ve analizlerin atlanmamasına özen gösterilerek, kullanımı kolay bir eser ortaya konması, editörler ve yazarlarımızın asıl amacı olmuştur.

Yoğun bir dayanışma içerisinde, keyifle yaptığımız bu eserimiz aracılığı ile bilimsel yolculuklarımız sürecinde yollarımızın kesiştiği, emeği geçen tüm değerli yazarlarımıza sonsuz teşekkürlerimizi sunarız.

Bu kitabın uzman hekimler için klinik pratikte bir başvuru ve çalışma kaynağı olarak Türk Tıp dünyasına kazandırılmasından onur ve mutluluk duymaktayız.

Can ÖZLÜ
Ender ANILIR

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Makronutrientler	1
	<i>İrem ATEŞ</i>	
Bölüm 2	Proteinler	9
	<i>Osman BANDIRMALI</i>	
Bölüm 3	Karbohidratlar.....	33
	<i>Uğur TOPAL</i>	
Bölüm 4	Lipidler	45
	<i>Halit ÖZGÜL</i>	
Bölüm 5	Nutrisyonel Değerlendirme ve Teknikler	51
	<i>Aziz Serkan SENGER</i>	
	<i>Orhan UZUN</i>	
Bölüm 6	Yoğun Bakımda Kılavuzlar Eşliğinde Beslenme.....	59
	<i>Gökhan YAMAN</i>	
Bölüm 7	Beslenme ve Yara İyileşmesi	69
	<i>Serdar ŞAHİN</i>	
Bölüm 8	Total Parenteral Beslenme Endikasyonları.....	79
	<i>Abdullah CAN</i>	
Bölüm 9	Total Parenteral Beslenme Kontrendikasyonları ve Komplikasyonları.....	87
	<i>İbrahim Hakkı TÖR</i>	
Bölüm 10	Enteral Nutrisyon ve Yöntemleri.....	95
	<i>Mehmet KUBAT</i>	
Bölüm 11	Beslenmenin Endotel Disfonksiyonu Üzerine Etkisi	105
	<i>Arda Aybars PALA</i>	
Bölüm 12	Beslenmeye Bağlı Hastalıklar ve Ağız Sağlığı	115
	<i>Yerda ÖZKAN</i>	
Bölüm 13	Diş Hastalıkları ve Beslenme İlişkisi Yönetimi.....	127
	<i>Yerda ÖZKAN</i>	
Bölüm 14	Dudak Damak Yarıklı Bireylerde Beslenme Problemlerine Yaklaşım	141
	<i>Aylin MAHANOĞLU</i>	
Bölüm 15	Baş ve Boyun Malignitelerinde Beslenme	155
	<i>Sami Engin MUZ</i>	
Bölüm 16	Tonsillektomi Sonrası Beslenme ve Diyet Yönetimi.....	163
	<i>Şamil ŞAHİN</i>	

Bölüm 17	Tiroid Hastalıklarında Beslenme	169
	<i>Pınar ALARSLAN</i>	
Bölüm 18	Vertigoda Beslenme	181
	<i>Kübra TOPAL</i>	
Bölüm 19	Göz Hastalıklarında Beslenme	189
	<i>Gözde ŞAHİN</i>	
Bölüm 20	Cerrahi Hastalıklara Özel Beslenme ve Diyet Yönetimi (Kısa Bağırsak Sendromu Olan Hastada Beslenme)	211
	<i>Yılmaz ÖZDEMİR</i> <i>Cemil BİNARBAŞI</i>	
Bölüm 21	Refeeding Sendromu	225
	<i>Hasan ÖZTİN</i>	
Bölüm 22	Gastrointestinal Fistüllerde Beslenme	233
	<i>Sabri ÖZDAŞ</i>	
Bölüm 23	Cerrahi Hastalıklara Özel Beslenme ve Diyet Yönetimi (Kolostomi Hastasında Beslenme)	239
	<i>Özgür Cem MÜSRİ</i>	
Bölüm 24	Safra Yolu Hastalıklarında Beslenme	245
	<i>Elmas BİBERCİ KESKİN</i>	
Bölüm 25	Akut ve Kronik Pankreatitte Beslenme	255
	<i>Serdar GÜRSUL</i>	
Bölüm 26	Gastrointestinal Cerrahide Preoperatif Hazırlık ve Postoperatif Dönem Fitoterapi İlişkisi	265
	<i>Gülçin ŞAHİNGÖZ ERDAL</i>	
Bölüm 27	Perioperatif Dönemde Nutrisyon ve Eras Protokolü (Enhanced Recovery After Surgery).....	277
	<i>Kamil PEHLİVANOĞLU</i>	
Bölüm 28	Cerrahi Hastada Ameliyat Sonrası Beslenme	287
	<i>Halit ÖZGÜL</i>	
Bölüm 29	Bariatrik Cerrahi Sonrası Nutrisyonel Durum.....	295
	<i>Muhammed Raşid AYKOTA</i> <i>Sevda YILMAZ</i>	
Bölüm 30	Radyoterapiye Bağlı Gastrointestinal Sistem Yan Etkilerinde Beslenme Yönetimi.....	303
	<i>Candaş ERÇETİN</i>	
Bölüm 31	Travma Hastalarında Beslenme Desteği.....	319
	<i>Mehmet Kadir BARTIN</i> <i>Esra DEMİREL</i>	

Bölüm 32	Kardiyovasküler Cerrahi Sonrasında Beslenme Yönetimi	329
	<i>Fehim Can SEVİL</i>	
Bölüm 33	Ortopedide Beslenme ve Diyet.....	343
	<i>Oğuzhan GÖKALP</i>	
Bölüm 34	Jinekolojik Malignitelerde Radyoterapi Sonrası Beslenme.....	355
	<i>Özlem YETMEN DOĞAN</i>	
Bölüm 35	Gebelikte Beslenme	367
	<i>Berrin Göktuğ KADIOĞLU</i>	
Bölüm 36	Üriner Sistem Taş Hastalığında Beslenme.....	379
	<i>Mehmet SEVİM</i>	
Bölüm 37	Nütrisyon ve Bası Ülserleri	387
	<i>Mehmet KUBAT</i>	
Bölüm 38	Organ Nakli Hastalarında Beslenme Desteği	395
	<i>İlhami Soykan BARLAS</i>	
Bölüm 39	Palyatif Bakımda Beslenme.....	409
	<i>Hasan ÖZTİN</i>	
Bölüm 40	Yanık Hastasında Beslenme.....	419
	<i>Muhammed Enes AYDIN</i>	
Bölüm 41	Yoğun Bakımda Beslenme.....	435
	<i>Özgür ÖZMEN</i>	
	<i>Mehmet AKSOY</i>	